

ถ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวนในข่าวการเมืองในหนังสือพิมพ์รายวันพ.ศ.๒๕๓๔ - ๒๕๓๘

นางสาวจันจิรา จิตตะวิริยะพงษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทย

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา ๒๕๔๐

ISBN ๙๗๔-๖๓๘-๑๓๖-๕

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

IDIOMATIC EXPRESSIONS IN POLITICAL NEWS IN DAILY NEWSPAPERS
DURING 1991- 1995

Miss Janjira Jittaviriyapong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirments
for the Degree of Master of Arts in Thai
Department of Thai
Graduate School
Chulalongkorn University
Academic Year 1997
ISBN 974-638-136-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ถ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวนในข่าวการเมืองในหนังสือพิมพ์

รายวันพ.ศ.๒๕๓๔-๒๕๓๘

โดย

นางสาวจันจิรา จิตตะวิริยะพงษ์

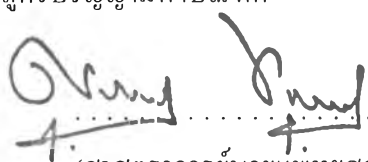
ภาควิชา

ภาษาไทย

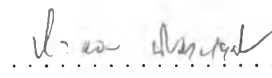
อาจารย์ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์ดร.กาญจนา นาคสกุล

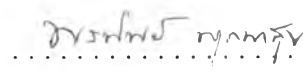
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์นายแพทย์สุภวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประคอง นิมมานเหมินท์)

 อาจารย์ที่ปรึกษา
(ศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา นาคสกุล)

 กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรทิพย์ พุกผาสุข)

 กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ณัฐพร พานโพธิ์ทอง)

จันทร์จา จิตตะวิริยะพงษ์ : ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนในข่าวการเมืองในหนังสือพิมพ์รายวัน
พ.ศ. ๒๕๓๕-๒๕๓๘ (Idiomatic expressions in political news in daily newspapers during 1991-
1995) อ. ที่ปรึกษา : ศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา นาคสกุล ; ๓๘๘ หน้า. ISBN ๙๖๔-๖๓๘-๑๓๖-๕.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนในข่าวการเมืองในหนังสือพิมพ์
รายวัน พ.ศ. ๒๕๓๕-๒๕๓๘ ข้อมูลที่นำมาศึกษารวบรวมมาจากหนังสือพิมพ์รายวัน ตั้งแต่ มกราคม ๒๕๓๕
- ๓๑ ธันวาคม ๒๕๓๘ จำนวน ๘ ชื่อ ชื่อละ ๑๒๐ ฉบับต่อปี รวมทั้งสิ้น ๙๖๐ ฉบับ

วิทยานิพนธ์แบ่งออกเป็น ๖ บท บทแรกกล่าวถึงความเป็นมา ข้อความของปัญหา วัตถุประสงค์
ขอบเขตการวิจัย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง บทที่ ๒ กล่าวถึงลักษณะส่วนประกอบของสำนวน บทที่ ๓ กล่าว
ถึงที่มาของสำนวน บทที่ ๔ กล่าวถึงความหมายของสำนวน บทที่ ๕ กล่าวถึงความสัมพันธ์ของสำนวนใน
ข่าวการเมืองกับเหตุการณ์ของบ้านเมือง บทที่ ๖ ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ลักษณะส่วนประกอบของถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนในข่าวการเมืองนั้นอาจจะ
เป็น คำเดี่ยว คำประสม คำซ้อน คำซ้ำ วลีหรือประโยค แต่ในการใช้ภาษา สำนวนเหล่านี้จะทำหน้าที่เป็น
เพียงหน่วยที่มีฐานะเท่าคำคำหนึ่งเท่านั้น สำนวนในข่าวการเมืองมีที่มาจากภาษาในวงการต่างๆหลายวงการ
คือ ความเชื่อและพิธีกรรม การประกอบอาชีพ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กีฬา การบันเทิง วรรณกรรม
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สิ่งของและเครื่องใช้ ภาษาต่างประเทศ และเบ็ดเตล็ด ความหมายของสำนวนที่ใช้
สามารถแสดงให้เห็นถึงลักษณะนิสัย พฤติกรรมของบุคคลากรทางการเมืองและแสดงให้เห็นสภาพเหตุการณ์
ทางการเมืองด้วย การสร้างและการใช้ถ้อยคำที่เป็นสำนวนในข่าวการเมืองนั้นมีความสัมพันธ์กับเหตุการณ์
ทางการเมืองและเหตุการณ์บ้านเมืองที่เกิดขึ้น เมื่อเกิดเหตุการณ์ใหม่ สำนวนใหม่ก็จะเกิดตามจึงมีสำนวนใหม่
เกิดขึ้นไม่มีที่สิ้นสุด

ภาควิชา ภาษาไทย.....
สาขาวิชา ภาษาไทย.....
ปีการศึกษา ๒๕๔๐.....

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

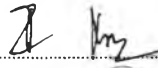
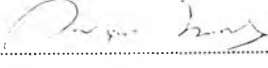
#C710042 : MAJOR THAI
KEY WORD: IDIOMATIC EXPRESSIONS/POLITICAL NEWS/DAILY NEWSPAPERS
JANJIRA JITTAVIRIYAPONG : IDIOMATIC EXPRESSIONS IN
POLITICAL NEWS IN DAILY NEWSPAPERS DURING 1991 - 1995.
THESIS ADVISOR : PROF.KARNCHANA NACASKUL, Ph.D. 388 pp.
ISBN974-638-136-9

The purpose of the thesis is to study idiomatic expressions in political news in Thai newspapers during 1991-1995. The data had been collected from 8 daily newspapers issued during January 1991-December 1995. The total is 960 newspapers, with 120 selected from each of the eight.

The thesis is classified into 6 chapters. The first chapter is introduction stating the reason for study and its objectives with related researches. The second chapter deals with components of idiomatic expressions in political news. The third chapter deals with their sources. The fourth chapter deals with their meanings. The fifth chapter deals with the relation between idiomatic expressions and political circumstances of the country. The last one contains conclusions and suggestions.

The outcome has shown that components of idiomatic expressions in daily newspapers are single word, compound words, synonymous compounds, reduplicative, phrases and sentences. All these occur as single lexemes. Idiomatic expressions in political news are taken from those specifically used in various beliefs, rites, professions, sciences, technologies, sports, entertainments, literatures, natures and environments, things and utensils, foreign languages, etc. Meanings of these idiomatic expressions are indicative of characters and behaviors of politicians as well as political events. Structures and usages are related to political happenings and events of the country. As new events occur, news idioms are formed, and hence unending issue of new idioms in Thai language.

ภาควิชา..... THAI
สาขาวิชา..... THAI
ปีการศึกษา..... 1997

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... -

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดี ก็ด้วยความอนุเคราะห์จาก ศ.ดร.กาญจนา นาคสกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ซึ่งได้เมตตาให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำ พร้อมทั้งกรุณาช่วยตรวจทาน แก้ไขเนื้อหาของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ด้วยความห่วงใยและเอาใจใส่อย่างดี ตลอดมา

ขอขอบคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์อันประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ดร. ประคอง นิมนานเหมินท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.พรทิพย์ พุกผาสุข อาจารย์ดร.ณัฐพร พานโพธิ์ทอง ที่กรุณาช่วยตรวจพิจารณา แก้ไขและให้คำแนะนำอันมีค่าแก่ผู้เขียนเพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

หนึ่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับเงินทุนสนับสนุนการวิจัยจากมูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี และมูลนิธิ หม่อมหลวงจิรายุ นพวงศ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

ผู้วิจัยขอขอบคุณคุณสมศักดิ์ เขาวนัชะตาผู้เป็นปียมิตรที่กรุณาเอื้อเพื่อให้ยืมเครื่องคอมพิวเตอร์ในการจัดพิมพ์ ขอขอบคุณอาจารย์สกริยา ชิตวงศ์ แห่งภาควิชาเทคโนโลยีการวัดคุมทางอุตสาหกรรม คณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่กรุณาให้ใช้เครื่องพิมพ์ คุณสมศักดิ์ คำแสงที่มีส่วนช่วยเป็นกำลังใจในการจัดทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณพ่อและแม่ที่กรุณาให้กำลังใจ สนับสนุนและทำให้ผู้รู้ค่าของการศึกษาว่า ดีเลิศกว่าทรัพย์สมบัติใดๆ และขอขอบคุณ คุณนิติมา ต้อยสมบัติ คุณประพันธ์ พลเดชปริญญา คุณปราณี บัวจันทร์ ที่ช่วยเหลือเรื่องข้อมูลและการจัดพิมพ์ต่างๆ สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ และน้องๆทุกคนที่มีได้กล่าวนาม ณ ที่นี้ ที่ช่วยเหลือและถามไถ่ให้กำลังใจ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณของทุกท่านและขอขอบคุณอย่างจริงใจอีกครั้งหนึ่งมาไว้ ณ ที่นี้ด้วย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
บทที่	
๑. บทนำ	๑
ความเป็นมาของปัญหา	๑
ข้อความของปัญหา	๕
ความมุ่งหมายในการวิจัย	๕
ขอบเขตการวิจัย	๕
วิธีดำเนินการวิจัย	๖
ประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัยนี้	๗
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้	๗
นิยามศัพท์เฉพาะ	๘
เครื่องหมายที่ใช้ในวิทยานิพนธ์	๑๐
๒. การวิเคราะห์ลักษณะ โครงสร้างของถ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวนในข่าวการเมือง	๑๑
๑. สำนวนที่เป็นคำ	๑๑
๑.๑ ถ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวนที่เป็นคำเดี่ยว	๑๑
ก. คำเดี่ยวที่เป็นคำนาม	๑๑
ข. คำเดี่ยวที่เป็นคำกริยา	๑๓
ข.๑ คำกริยากรรม	๑๓
ข.๒ คำกริยาอาการ	๑๔
ค. คำเดี่ยวที่เป็นคำวิเศษณ์	๑๖
๑.๒ ถ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวนที่เป็นคำประกอบ	๑๗
๑.๒.๑ คำประกอบที่เป็นคำประสม	๑๘
๑.๒.๑.๑ นาม + นาม	๑๘
๑.๒.๑.๒ นาม + กริยา	๒๐

	หน้า
๑.๒.๑.๓ นาม + विशेषณ์	๒๑
๑.๒.๑.๔ นาม + บุพพท	๒๒
๑.๒.๑.๕ นาม + คำบอกลำดับ	๒๒
๑.๒.๑.๖ กริยา + นาม	๒๓
๑.๒.๑.๗ กริยา + กริยา	๒๔
๑.๒.๑.๘ บุพพท + นาม	๒๕
๑.๒.๑.๙ विशेषณ์ + विशेषณ์	๒๕
๑.๒.๑.๑๐ จำนวนนับ + นาม	๒๖
๑.๒.๒ คำประกอบที่เป็นคำซ้อน	๒๖
๑.๒.๒.๑ คำซ้อนที่ประกอบด้วย นาม + นาม	๒๖
๑.๒.๒.๒ คำซ้อนที่ประกอบด้วย กริยา + กริยา	๒๗
๑.๒.๓ คำประกอบที่เป็นซ้ำ	๒๘
๒. ส่วนที่เป็นวลี	๓๐
๒.๑ นามวลี	๓๐
ก.๑ นามวลีที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยหลัก (ล)	๓๐
ก.๒ นามวลีที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยหลักและคุณศัพท์(ล ค)	๓๑
ก.๓ นามวลีที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยหลักและอนุพากย์คุณ ศัพท์ (ล อ ค)	๓๒
ก.๔ นามวลีที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยหลักและหน่วยจำนวน (ล จ)	๓๓
๒.๒ กริยาวลี	๓๔
๒.๒.๑ กริยาวลีที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยแก่น (ก)	๓๔
๒.๒.๒ กริยาวลีที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยแก่นและหน่วย ขยาย (ก ข)	๓๕
๒.๒.๓ กริยาวลีที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยแก่นและอนุพากย์ วิเศษณ์ (ก อว)	๓๖

๒.๒.๓.๑ กริยาวลีที่มีโครงสร้างประกอบด้วยคำกริยาและกริยาวลีเรียงกัน	๓๖
๒.๒.๓.๒ กริยาวลีที่มีโครงสร้างประกอบด้วยคำกริยาและคำนามเรียงกัน	๓๗
๒.๓ วิเศษณ์วลี	๓๗
๓. ส่วนวนที่เป็นประโยค	๓๘
๓.๑ ประโยคที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยสรรพนามและหน่วยกรรมตรง	๓๘
๓.๒ ประโยคที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยประธานและหน่วยกรรม	๔๑
๓.๓ ประโยคที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยประธาน หน่วยสรรพนาม และหน่วยกรรมตรง	๔๒
๓. ที่มาของถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนวนในข่าวการเมือง	๔๕
๑. ความเชื่อและพิธีกรรม	๔๕
๑.๑ ความเชื่อทางศาสนา	๔๖
๑.๑.๑ ความเชื่อทางพุทธศาสนา	๔๖
ก. ความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม	๔๖
ข. ความเชื่อเรื่องผลบุญ	๔๖
ค. ความเชื่อเรื่องนรก - สวรรค์	๔๗
๑.๑.๒ ความเชื่อในสิ่งหรืออำนาจลึกลับเหนือธรรมชาติ	๔๗
ก. ความเชื่อในเรื่องในภูตผีและวิญญาณ	๔๗
ข. ความเชื่อเกี่ยวกับโชคกลาง ลางสังหรณ์ ความฝันและโหราศาสตร์	๔๘
ค. ความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องขวัญ	๔๘
๑.๒ ที่มาจากพิธีกรรมและประเพณีเฉพาะถิ่น	๔๘
๒. การประกอบอาชีพ	๔๘
๒.๑ อาชีพธุรกิจและการค้าขาย	๔๘
๒.๒ อาชีพเกษตรกรรมและกสิกรรม	๔๘
๓. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่างๆ	๕๐
๔. กีฬา	๕๑
๔.๑ กีฬามวย	๕๑

	หน้า
๔.๒ ฟุตบอล	๕๒
๔.๓ สนุกเกอร์	๕๒
๔.๔ หมากรุก	๕๒
๔.๕ การแข่งม้า	๕๒
๔.๖ การเล่นไพ่	๕๓
๔.๗ การแข่งรถ	๕๓
๔.๘ การแข่งขันกีฬาหรือการเล่นเกมที่ทั่วไป	๕๓
๕. การบันเทิง	๕๔
๕.๑ การบันเทิงทางโทรทัศน์	๕๔
๕.๒ ภาพยนตร์	๕๕
๕.๓ เพลง	๕๕
๕.๔ การแสดงพื้นบ้าน	๕๖
๖. วรรณกรรมต่างๆ	๕๖
๗. ธรรมชาติและสิ่งแวดลอม	๕๖
๗.๑ ที่มาจากสภาพดินฟ้าอากาศ	๕๗
๗.๒ ที่มาจากสัตว์	๕๗
๗.๓ ที่มาจากพืช	๕๘
๘. สิ่งของและเครื่องใช้	๕๘
๙. ภาษต่างประเทศ	๕๘
๙.๑ ภาษาอังกฤษ	๕๘
๙.๒ ภาษาจีน	๖๑
๙.๓ ภาษาญี่ปุ่น	๖๒
๑๐. เบ็ดเตล็ด	๖๒
๔. ความหมายของถ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวนในข่าวการเมือง	๖๕
๑. รูปแบบของสำนวนในข่าวการเมือง	๖๕
๑.๑ สำนวนแบบอุปลักษณ์	๖๕
๑.๑.๑ สำนวนที่มีคำแสดงการเปรียบเทียบ	๖๕
๑.๑.๒ สำนวนที่ไม่มีคำแสดงการเปรียบเทียบ	๗๐

๑.๒	จำนวนแบบสัตว์กิริยา	๗๒
๑.๓	จำนวนแบบอติพจน์	๗๓
๑.๔	จำนวนแบบสัทพจน์	๗๔
๑.๕	จำนวนแบบคำตรงข้าม	๗๔
๒.	การสื่อความหมายของถ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวน	๗๖
๒.๑	สำนวนสื่อความหมายถึงน้กการการเมือง	๗๖
๒.๑.๑	สำนวนที่เกี่ยวกับคุณสมบัติพิเศษ	๗๖
๒.๑.๒	สำนวนที่แสดงลักษณะรูปร่าง หน้าตา	๗๗
๒.๑.๓	สำนวนที่เกี่ยวข้องกับถิ่นที่อยู่และสถานที่เกิด	๗๘
๒.๑.๔	สำนวนที่แสดงถึงความสามารถ	๘๑
๒.๑.๕	สำนวนที่เกี่ยวกับสถานภาพ	๘๓
๒.๑.๖	สำนวนที่เกี่ยวกับผลงาน	๘๗
๒.๑.๗	สำนวนที่เกี่ยวข้องกับการพูด	๘๘
๒.๑.๘	สำนวนที่แสดงอารมณ์ความรู้สึก	๙๐
๒.๒	ถ้อยคำที่หมายถึงเหตุการณ์ทางการเมือง	๙๑
๒.๒.๑	สำนวนที่เกี่ยวกับน้กการเมืองและพรรคการเมือง	๙๒
ก.	สำนวนที่เกี่ยวกับน้กการเมือง	๙๒
ข.	สำนวนที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง	๙๕
๒.๒.๒	สำนวนที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาล	๙๖
๒.๒.๓	สำนวนที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง	๙๙
ก.	สำนวนที่สื่อถึงบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง	๙๙
ข.	สำนวนที่สื่อถึงเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง	๑๐๑
๒.๒.๔	สำนวนที่แสดงสภาพเหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมือง	๑๐๓
๕.	ความสัมพันธ์ของถ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวนในข่าวการเมืองกับเหตุการณ์ของบ้านเมือง	๑๐๖
๑.	ภูมิหลังทางการเมืองระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๓๔-๒๕๓๘	๑๐๖
๑.๑	เหตุการณ์สำคัญทางการเมืองที่เกิดขึ้นในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๓๔	๑๐๖
๑.๒	เหตุการณ์สำคัญทางการเมืองที่เกิดขึ้นในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๓๕	๑๐๘
๑.๓	เหตุการณ์พฤษภาทมิฬ ๑๗ - ๒๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๕	๑๐๙

๑.๔ เหตุการณ์สำคัญทางการเมืองในช่วง พ.ศ. ๒๕๓๖ - ๒๕๓๗.	๑๑๓
๑.๕ เหตุการณ์สำคัญทางการเมืองในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๓๘.	๑๑๕
๒. เหตุการณ์ทางการเมืองและการปรากฏใช้ถ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวน.	๑๑๕
๒.๑ สำนวนที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ระหว่างวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ.	
๒๕๓๔ - ๒๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๕.	๑๑๕
๒.๒ สำนวนที่ปรากฏระหว่างวันที่ ๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ - ๒	
กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๗.	๑๒๗
๒.๓ สำนวนที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ระหว่างวันที่ ๓ กรกฎาคม พ.ศ.	
๒๕๓๗ - ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๘.	๑๓๓
๓. ความสัมพันธ์ของการใช้ถ้อยคำที่เป็นสำนวนกับสังคมไทยในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๓๔ -	
๒๕๓๘.	๑๓๗
๓.๑ ความเชื่อ.	๑๓๗
๓.๒ มีระบบอุปถัมภ์ (Patron - Client Relationship)	๑๓๘
๓.๓ มีการใช้เงินซื้อเสียง.	๑๓๘
๓.๔ การไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือกติกา	๑๓๘
๓.๕ การประพฤตินิยมขบในวงราชการ	๑๓๙
๓.๖ ความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.	๑๓๙
๓.๗ อิทธิพลของสื่อสารมวลชน.	๑๓๙
๖. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.	๑๔๐
รายการอ้างอิง.	๑๕๐
ภาคผนวก	๑๕๒
ภาคผนวก ก	๑๕๓
ภาคผนวก ข	๑๗๗
ประวัติผู้เขียน	๑๘๘